

STROJI SO NEVARNI

Področje delovnih nezgod in obolenj je še vedno eno izmed tistih v konjiški občini, ki je še zelo pereče. O tem smo spregovorili nekoliko več z upravnikom podružnice zavoda za socialno zavarovanje v Slovenskih Konjicah tovarišem Lazarjem. Tako-le nam je povedal:

»Kolikor je razveseljivo, da skoraj na vseh področjih dela v občini beležimo lepe uspehe, posebej v proizvodnji, ustvarjanju novega dohodka in razširitvi proizvodnih zmogljivosti, toliko bolj neugodno vpliva dejstvo, da nam delovne nezgode, nesreče in razdelovne obolenja hitreje naraščajo. Res je, da to ni v vseh podjetjih ali panogah enako, toda številke povedo to-le:

Na področju našega zavoda smo v lanskem letu zabeležili 505 nesreč pri delu, kar je za 67 manj kot v letu 1960. Podoben padec smo zaznamovali tudi pri številu obolenj, ki jih je bilo lani za 78 manj kot v letu prej. Vendar pa smo ugotovili, da je število zaradi obolenj izgubljenih delovnih dni za dobrih 7,6 odstotka večje kot v letu 1960. Če tu upoštevamo še to, da smo lani zaposlili okoli 5 odstotkov delavcev, ugotovimo, da je število izgubljenih delovnih dni precej poraslo.

Samo za zdravljenje v bolnicah, pregleda in ambulantah in zdravila smo lani izdali nad 145 milijonov dinarjev. K temu moramo prišteti še 35 milijonov dinarjev, ki so bili izplačani za nadomestilo plač med boleznijo. Številke so kar visoke, saj povedo, da bi za ta denar lahko zgradili dokaj velik stanovanjski blok.

Analize poškodb pri delu nam pokažejo, da se poškodujejo največ mlajši in nekvalificirani delavci ter tisti, ki se na novo zaposlijo. To dokazuje, da posvečajo v podjetjih premalo skrbi novoprijetim delavcem, ki ne poznajo dovolj delovnega mesta in nevarnosti, ki mu tam pretijo. Prepričati bi se morali, če uporabljajo zaščitna in varnostna sredstva itd. Poleg tega bi bilo

treba že pri novogradnjah ali razširitvah misliti na delovno varnost ter bi bila štednja pri tem nesmiselna. Vse to pa je seveda odvisno od vseh zaposlenih, posebno pa še od organov upravljanja, tehničnih vodstev in političnih organizacij v podjetju. Le skupno, sistematično in med različnimi organi koordinirano delo nam lahko prinese ugodne rezultate.

V zadnjem obdobju ugotavljamo tudi vedno več prometnih nezgod. Zdi se mi, da se tehnika v prometu mnogo hitreje razvija kot miselnost ljudi. Večkrat pa so

vzroki tudi v alkoholu in neupoštevanju prometnih ter drugih predpisov.

Da bi bilo vseh teh nesreč manj, bi morali vzrok obolenj globlje analizirati. Morali bi tudi vedeti, kaj delavec dela doma, če ne prinaša morda boleznih od doma zaradi nepravilne ali ne higienične prehrane, načina življenja in podobno. Ta vprašanja bi morali urejati socialni delavci ali za to odgovorna služba v gospodarskih organizacijah. Toda socialni delavci v podjetjih še nimamo, zdravstvena služba pa vsega ne zmore.

V nekaterih podjetjih pa vprašanja delovnih nezgod zadovoljivo rešujejo. V Tovarni kovanega orožja Zreče so na primer v letu 1960 imeli 225 delovnih nesreč, v lanskem letu pa le 117, kar je skoraj polovico manj. To so dosegli predvsem na ta način, da so delavca, ki se je na svojem delovnem mestu lažje poškodoval, začasno prestavili na drugo delovno mesto, kjer je lahko kljub manjši nevarnosti bil polno zaposlen. To pa je le ena oblika reševanja teh problemov, morali pa bomo storiti še dosti več, je končal tov. Lazar.

V KONJICAH GRADIJO

Kaže, da bodo v konjiški občini letošnje leto precej gradili, čeprav v glavnem le manjše objekte. Tako bodo v Slovenskih Konjicah nadaljevali dela pri gradnji novega stanovanjskega bloka, kjer bo dobilo nova stano-

vanja 32 družin. Za ureditev trgovskega lokala v isti zgradbi pa v letošnjem letu verjetno še ne bo dovolj sredstev. V Ločah že nekaj časa pripravljajo gradnjo novega četvorčeka za stanovanja prosvetnih delavcev. Računajo,

da bodo del sredstev zbrali tudi od posameznih podjetij. Če hočejo dobiti potrebne prosvetne delavce, je to edina rešitev.

Poleg teh je predvidenih tudi več drugih gradenj v posameznih krajih občine. V Zrečah namenjajo nadaljevati dela pri gradnji nove šole, ki so jih lansko leto morali zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ustaviti. Opekarna Loče ima v načrtu, da bi v letošnjem letu postavila novo hallo, v kateri naj bi dobila potrebne delavnice tudi nekatera manjša podjetja v tem kraju. V Slovenskih Konjicah računajo, da bo z gradnjo novih prostorov pričelo podjetje »KOSTROJ«, ki je zemljišče zanje splaniralo že lansko leto. Tudi LIP bo preuredil nekaj delavnic. To bo istočasno tudi začetek rekonstrukcije tega obrata. Nove prostore bo letos verjetno končalo podjetje »Mizarstvo«, ki mu bo s tem omogočen nadaljnji razvoj. V njegove sedanje prostore pa se bo vselilo »Tapetništvo«, ki je imelo doslej dokaj tesne delavnice. V Vitanju pa bo razen manjših del pri šoli med največjimi gradnjami ureditev ceste iz Vitanja proti Rakovcu. Ta bo trajala več let, toda začeli bodo že letos. Ko bo cesta dograjena, bo tudi ta del Pohorja, ki je bogat z lesom, mnogo lažje dostopen. Za večino teh gradenj so sredstva že zagotovljena, tu in tam pa še kaj manjka.

Janezova hiša

Zavod za varstvo kulturnih spomenikov je v Ljubnem odkril najstarejšo hišo v Zgornjesavinjski dolini.

Resnici na ljubo moramo zapisati, da je bila hiša že zapisana smrti, saj je na zunaj podrtija. Po pregledu so strokovnjaki ugotovili, da bi jo lahko prav lepo preuredili v muzej ali pa celo v gostišče — drugo bi namreč bolj

ustrezalo Ljubnemu kot turističnemu kraju.

Restavracija hiše bi zahtevala 2 milijona dinarjev; pol milijona bi prispeval republiški zavod, polovico okraj, pol milijona bi dala občina in ostalo lastnik, ki bi še nadalje lahko živel v hiši.

Prav gotovo je to ugodna in obenem presenetljiva novica za vse, ki jim je do tega, da se tudi v naših krajih pospeši turizem.

PISMO UREDNIŠTVU

Razmajana zakonska zveza

Tovariš urednik!

Prosim Vas, da objavite še moj prispevek o razmajani zakonski zvezi. Treba bi bilo razdvojenemu, sicer odkritosrčnemu možu nuditi nepristransko moralno oporo, da najde zopet samega sebe in reši kar se rešiti da.

(po izjavah izkušenega moža).

Imate priznanja vredno najboljšo, resno dobro voljo utrditi razmajani zakon, ker bi se sicer v Vaši razdvojenosti in nemoči ne ozirali po javnem nasvetu. Vključ odtujenosti svojih otrok ste očetovsko ponosni na nje in radi jih imate, saj oni niso krivi za razkrajajoče razmere. Otroci v nežni mladosti pa že po čustvenosti instinktivno bolj nagibajo k materi, ki se z njimi mnogo bolj ukvarja. Vaša skrb bi bila, da se po možnosti v znatni meri potrudite zanje, saj vendar nobena plemenita, prava žena in mati ne bo z zastrupljenimi odnosi zagrešila odtujevanje od očeta, kar se pozneje nad vsemi bridko maščuje.

V vašem članku ni bilo obtožbe, da bi bila Vaša žena slaba mati ali drugače hudobna, krivična, da bi hotela ustvarjati zoprno in duhamorečo hegemonijo, t. j. nadvlado enega nad drugim, kar bi bilo resnično neznosno. — Vsač človek je lahko osebnostno boljše ali slabše značaja, za srečno zakonsko skupnost s človeško toplino in globino pa je neobhodno nujno potrebno vsaj globoko medsebojno spoštovanje, predvsem pa

duševna harmonija. K tej tovariški skladnosti prispeva žena levji del — že po naravi —, da je možu odkrita, odprta knjiga, iz katere lahko vedno čita. Ako sta v ostalem oboja zakonca na mestu, se bo razumevanje razveseljivo očitno izboljševalo, kajti možu ni vedno dano prodrati v tajnost ženske narave, ki predstavlja sicer v mnogih primerih pravo sfingo. So primeri, ko so žene v nasprotju s splošnim ženskim značajem nenavadno molčeče, kar učinkuje neprijetno in odtujajoče.

Človeška lastnost, biti iz »krvi in mesa« pa je biološka zadeva, ki je pri obeh spolih verjetno na podlagi centralnega živčnega sistema različno razvita in ne predstavlja nobene osebne krivde, še manj pa zasluge. Tudi negativni pojavi bi se ne smeli zanemarjati.

Žena ima torej že po naravi dar in možnost, da s svojim milim značajem prvenstveno ustvarja v svojem domu fluid, blaženi mir in red. Poleg malih otrok nepopravljivo stanovanje pa Vas res ne sme motiti.

Samo z ženino pomočjo in uvidevnim sodelovanjem boste uspeli, kar je že s človeškega in družbenega stališča iskreno želeli. Vsaka zdrava družina pomeni celico v državljanskem smislu. — Vse se še lahko in mora dobro izteči že zaradi otrok. Medsebojne trajne krivice pa zamorejo disharmonijo spremeniti v sovražstvo z neslutnimi posledicami.

Petrovski

Biserna poroka

Te dni sta zakonca Franc in Franciška Fludernik iz Ljubnega ob Savinji praznovala redke jubileje — biserno poroko ali 60-letnico skupnega življenja.

Njuna življenjska pot ni bila posuta z rožicami. Bila pa je tako prestra, da zasluži pozornost in iskrene čestitke.

Franc Fludernik je s skromnim krojaškim zaslužkom preživel 10-člansko družino, dokler ga ni odtrgal od nje vihar prve svetovne vojne. Po vojni se je vrnil k ženi in družini in njihovo življenje je bilo takšno kot večina slovenskih delavskih družin stare Jugoslavije.

Leta 1941. sta — kot mnogi

drugi — tudi zakonca Fludernik okusila trdoto nemškega škornja. Njuna dva sinova so Nemci prišli zaradi sodelovanja z organizatorji OF in NOV in leta 1942. sta padla med prvimi talci zgornjesavinjske doline v celjskem Starem Piskru. Še isti teden so Nemci družino Fludernik odpeljali v koncentracijsko taborišče Tann na Bavarskem, od koder so se vrnil na izropani dom, izmučeni, toda ponosni, šele po osvoboditvi. Zanj pa sta naša slavljena darovala dva sinova in še pet ožjih sorodnikov — možev in sinov svojih hčera.

Draga jubilarca: še na mnoga leta in hvala Vama!

Živahnost v Ljubnem

Živahna razprava po poročilu na letni krajevni konferenci SZDL v Ljubnem, je razčistila vsa sporna vprašanja in približala navzočim vso problematiko domačega kraja.

Umna živinoreja, predvsem pa pravilno gospodarjenje z gozdovi pomenita glavni viri dohodkov, zato so na konferenci sklenili posvetiti teme dvema panogama vso pozornost. V zadrugi hlevih je danes 150 glav goveje živine in, kot vse kaže, bo treba v prihodnje zgraditi nov hlev, kajti stari že sedaj ne zadošča več. Delo v hlevih je plačano akordno — in mimogrede povedano — zasluži hlevar mesečno 22 do 32 tisočakov. Vse to pomeni, da si hlevar prizadeva storiti res vse, da bo živini kar najbolje.

Na konferenci so govorili o problemu planinskega kmetovanja, ki bo nedvomno izumrlo, brž ko

bo družbeno in ekonomsko neutemeljeno. Že zdaj je na kmetijah premalo delovne sile, kar je nujna posledica razvoja.

Pa še nekaj: povodenj je podrla jezove. Ti zdaj nemirno čakajo pomoči. Vodna skupnost v Celju ni ostala gluha za krik obupanah domačinov, ki se upravičeno boje, da jim bo deroča voda podrla tudi most. Za obnovo jezov so jim dodelili 30 milijonov dinarjev.

In k epilogu tega razglabljanja še tole: V Ljubnem se je politično in društveno življenje zelo razmahnilo in je zajelo tudi najoddaljenejša hribovske domove. O tem govore prostovoljne delovne ure, ki jih je bilo ob pripravah za »flosarski bal« štiri tisoč, potem — podarjeni les za gradnjo nove šole v Rastkah — in končno, o tem pričča tudi dobro obiskana letna konferenca SZDL.

V Slatinah je zasvetila luč...

SE HIP

in že je zaslepljujoča svetloba napolnila tesno kmečko izbo. Kopicca otrok je stala ob hišni gospodinji in vsevprek spoštljivo moletovala, da bi smela tudi sama vklapljati in izklapljati to čudovito novost. Blesk oči je zgovorno pričal, kaj jim pomeni nova luč.

Starejši kmétje so sneli pokrivala in se spogledovali vzpodbudno in v sramežljivem zadovoljstvu: »Obrazi« so izžarevali polno neizgovorjenih besed, veselje in težave, ki so jih morale družine malih kmetov premagati, da so si pridobile to nepogreljivo silo novega življenja.

Ponosni so bili nase in celo 39-letni sosed, ki je bil najdlje kluboval novotarji, je z mladeniškim glasom zategnil: »Ej, pa je to imenitna takšna luč, ki kar sama svetli!»

Pritrdili so mu s srhonom; nam pa, ki smo prisostvovali otvoritvi,

je bilo kar težko razumljivo, da lahko vsakodnevna nujnost povzroči tolikšno veselje.

Prijatelj se je primuzal iz kuhinje in prišepnil: »Boš videl, pravcata kmečka ohcet se pripravljala!»

Pladnji so začeli rotati v izbo. Otroci so se stislili okrog velikega krožnika na krušni peči, a vendar so vneto vlekli na uho naše pogovore, s pogledi pa viseli na stikalu.

Zdravice so nas tudi notranje razveselile in tov Alojz Ocepek — predsednik elektrifikacijske komisije — je s pomočjo tajnika Janka Kurma začel:

»TAKOLE SE JE ZAČELO«

Okrog in okrog so bili že vsi zaseli elektrificirani, »naših sosedov« odkašljal se je in pogledal na kmete, ki so za hip zasrepli v čase, »pa ni bilo moč prepričati, čeprav smo le dobre četrte ure od Smartna ob Paki. Tako hotel napeljati elektriko, a mi niso dovolili, ker sem imel pretranko žico, petnajst let pa že hranim Wolframovo žarnico, ki je

tudi danes kot prva zasvetila v veži. Vedno sem pogorel z agitacijo. Pred dvema letoma pa se je začelo resno delo. Odpor je prenehal in s tovarišem Kumrom sva se pomenila s podjetjem Elektro Celje ter krajevnim odborom in odtlej opravila ne vem koliko potov. Sitarila sva na veliko, a moram reči, da so nam vsepovsod šli na roko. Sami smo prispevali okrog 600 tisoč dinarjev v drogovih, z zemeljskimi deli in denarjem, preostali milijon pa smo dobili od občine, krajevnega odbora, kmetijske zadruge in podjetja Elektro Celje.

Iz srca hvaležni pa smo predvsem delavcem podjetja Elektro, ki so pozabili na običajen 8-urni delavnik.

Vidite, sedaj smo pa srečni. Toda sitnaril sem pa močno, kajne tov. Ravljen, je dejal stari Ocepek in se nasmešnil sedanjemu občinskemu sekretarju Zveze komunistov.

Jedila so se zvrstila, kozarci so krožili in kmalu so tudi naši spomini zašli v najsvetlejši čas — narodnoosvobodilno vojno. Pred

namí se je počasi izluščil lik starega Ocepka, prvega partizanskega puškarja v Smartnem ob Paki, nemirnega samouka-novotarja, ki je poleg obdelovanja prgišča zemlje vseskozi brkljaril kot pravcati strokovnjak za izdelovanje kompliciranih ključavnice.

OB SLOVESU

je vino razgibalo duhove, naši pogovori pa še bolj napeli ožarjena lica otrok.

Za zaključek je Elektro Celje predvajalo v mali izbi 4 kratke filmske reportaže o nevarnostih električnega toka in o pravilnem ravnanju z njim in vzdihli začudenje niso bili redki, kajti dobra polovica kmetov je prvič videla kino predstavo.

Se krepak stisk roke, nekaj okornih, toplih besed in že smo ob srečnih obrazih kmetov, ki so navdušeno razpravljali o močni svetilki na dvorišču, ki nam je osvetljevala zasneženo pobočje, zavili v gozd in čutili, da smo tudi mi bili deležni sreče teh ljudi, ki so tako dolgo bili odrezani od ene najnujnejših žel novega življenja.